

NIEUWSBRIEF NATURA 2000 ENGBERTSDIJKSVENEN

Nr.12, december 2018

Natura 2000

De Staatssecretaris van Economische Zaken heeft 160 Natura 2000-gebieden aangewezen in Nederland, vanwege de bijzondere natuurwaarden in deze gebieden. Daarmee is Nederland verplicht om de huidige natuurwaarden te behouden of te ontwikkelen. Na de aanwijzing heeft het Ministerie van Economische Zaken het Natura 2000 beheerplan vastgesteld. Hierin staan onder andere de maatregelen beschreven die nodig zijn om de beoogde doelen te halen.

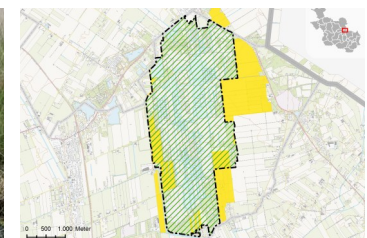
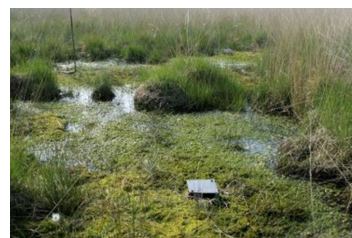
Het Natura 2000-gebied Engbertsdijksvenen is één van die gebieden. LTO Noord is trekker van de planuitwerking voor de uitvoering van de maatregelen die in dit gebied moeten worden uitgevoerd.

Engbertsdijksvenen

Engbertsdijksvenen is een restant van een groot voormalig veengebied. De Engbertsdijksvenen is nu een vrijwel geheel afgegraven hoogveengebied. De meest grootschalige verveening vond plaats in de periode 1850 tot 1950. Omdat de randen geheel zijn afgegraven, steekt het gebied ver boven het omringende landschap uit.

Het gebied herbergt een restant niet afgegraven veen, waar nog actief hoogveen groeit. Buiten de actieve hoogveenkern bestaat het gebied uit natte heide, waarin ook drogere delen aanwezig zijn. Langs de randen van het gebied zijn enkele kleine berkenbossen te vinden.

De stikstofgevoelige habitattypen zijn Europese droge heide, actief hoogveen en herstellend hoogveen. De knelpunten voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen die met gebiedsmaatregelen moeten worden aangepakt, betreffen met name knelpunten in de hydrologie. Te lage grondwaterstanden zorgen voor een afname van de kwaliteit van de habitattypen.

Bestuurlijke Adviescommissie heeft principebesluit genomen over inrichting in en rondom Engbertsdijksvenen

Woensdagavond 19 december jl. heeft de Bestuurlijke Adviescommissie Planvorming Engbertsdijksvenen gezamenlijk een richting gekozen voor een pakket maatregelen in en rondom het Natura 2000-gebied. Begin 2019 worden deze maatregelen doorgerekend en, als dat nodig is, geoptimaliseerd. De adviescommissie heeft bij haar afwegingen steeds het behalen van de natuurdoelen met zo min mogelijk impact op de omgeving op een zo robuust en duurzaam mogelijke manier als uitgangspunt genomen. Belangrijk is ook dat er zo veel mogelijk water wordt geconserveerd en alleen water wordt aangevoerd als dat noodzakelijk is.

Combinatievariant met buffers en nieuw parallelkanaal aan de westzijde

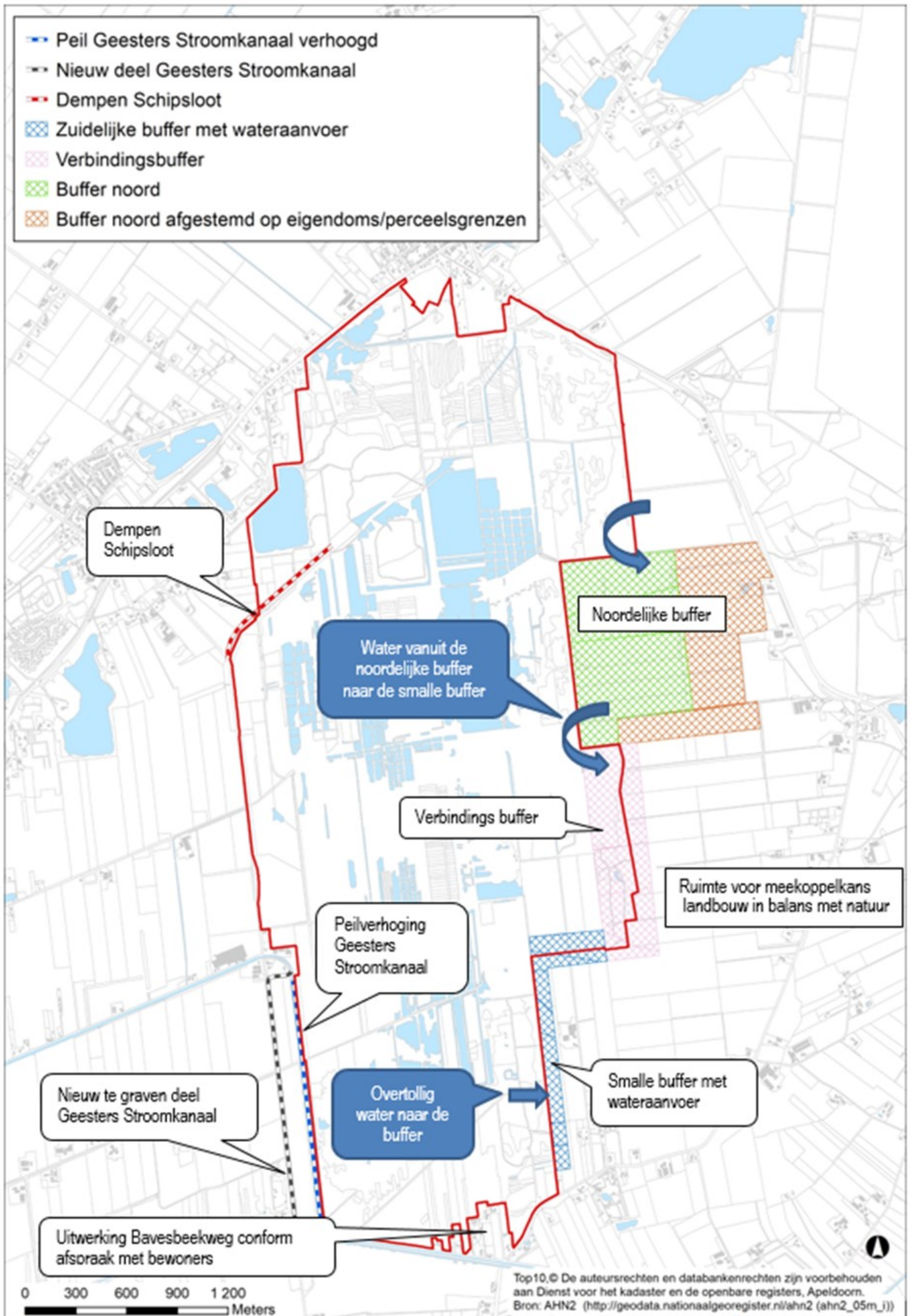
De variant bestaat uit een aangepaste buffer aan de noordoostzijde en een zuidelijke buffer. Beide buffers worden met elkaar verbonden door een buffer die deels binnen het natuurgebied loopt en deels erbuiten. Voor de zuidzijde is samen met de bewoners en Staatsbosbeheer een aangepast inrichtingsplan gemaakt. Dit moet nog verder uitgewerkt worden. Daarnaast laat de adviescommissie een peilverhoging van 0,85 m van het Geesters Stroomkanaal ten westen van het gebied doorrekenen, gecombineerd met de aanleg van een nieuw parallelkanaal en het dempen van de Schipsloot in het noordwesten.

Flinke stap gezet naar duidelijkheid

Onafhankelijk voorzitter Erik Back is blij dat er een richting bepaald is. „ We hebben gezamenlijk een flinke stap gezet op weg naar duidelijkheid voor de mensen in het gebied. In de afgelopen anderhalf jaar hebben we met elkaar stap voor stap gewerkt naar een effectief en breed gedragen pakket maatregelen voor de inrichting in en rondom de Engbertsdijksvenen. Met deze richting doet de Bestuurlijke Adviescommissie daar recht aan.”

Doorrekenen maatregelen

Het Kernteam gaat in januari aan de slag met het doorrekenen van de maatregelen. Daarna worden ze in kleinschalige bijeenkomsten of tijdens keukentafelgesprekken gedeeld met de direct betrokkenen in het gebied. Waar dat nodig is, vindt optimalisatie plaats. Eerste helft 2019 wordt duidelijk hoe het definitieve advies inrichtingsplan eruit ziet dat ter besluitvorming aan Gedeputeerde Staten wordt voorgelegd.

Schets principebesluit inrichtingsmaatregelen

Klimaatverandering en maatregelen Engbertsdijksvenen

Tijdens de gesprekken met de betrokkenen en belanghebbenden en tijdens de Algemene Informatieavond is de terechte vraag gesteld hoe en of er rekening gehouden wordt met de klimaatveranderingen bij de keuze van maatregelen en de samenstelling van de optimale variant. Technisch manager Sander Dijkstra legt uit op welke wijze hier rekening mee gehouden wordt.

Klimaatveranderingen lastig te voorspellen

„Het KNMI heeft vier scenario's opgesteld over de mogelijke effecten van klimaatverandering”, legt Sander uit. „Die variëren van 'grote droogte' tot 'extreem nat' en alles daar tussenin. Hieruit blijkt al dat het lastig is om te voorspellen wat er precies gaat gebeuren. Maar over het algemeen kan wel gesteld worden dat we rekening moet houden met periodes van langdurige droogte en hevige regenval in korte tijd”.

Water opvangen in natte periodes

Sander heeft de klimaatverandering ook besproken met verschillende experts. Samen zijn ze tot de conclusie gekomen dat ook bij de inrichting van de buffer rekening gehouden moet worden met meer droge zomers en flinke hoosbuien. „We hebben na goed overleg besloten om de Adviescommissie te adviseren bij de buffers aan de Oostzijde ervoor te zorgen jaarrond zoveel mogelijk water vast te houden. Op deze manier kan het water bij perioden van droogte uitzakken. Voordeel hiervan is ook dat er zo min mogelijk wateraanvoer nodig is. We hebben dus, voor zo ver dat nu mogelijk is, wel rekening gehouden met de te verwachten klimaateffecten. Vanzelfsprekend volgen we de ontwikkelingen op dit gebied op de voet en houden we de mogelijke effecten op de natuur goed in de gaten.”

Benieuwd naar de vier scenario's van het KNMI: Lees [hier](#) verder!

Uitleesronde peilbuizen

De mannen van Eijkelpark hebben de peilbuizen rond het natuurgebied weer uitgelezen. Zij deden dit in de week van 17 december 2018. We vinden het belangrijk dat deze resultaten openbaar zijn en voor iedereen te raadplegen. U kunt ze binnenkort vinden op de [Wateratlas van Provincie Overijssel](#). Vanaf januari 2019 is het uitlezen van de peilbuizen de verantwoordelijkheid van Provincie Overijssel.

Feestdagen

Van 24 december tot maandag 7 januari 2019 is het Kernteam in verband met de kerstvakantie zeer beperkt bereikbaar. Mochten er tijdens de kerstvakantie dringende zaken zijn, neem dan contact op met onafhankelijk voorzitter Erik Back: erik.back@xs4all.nl /06 22 47 76 21 of omgevingsmanager Yvette van Wichen: yvwichen@projectenltonoord.nl / 06 53 72 37 69

Het Kernteam Planvorming Engbertsdijksvenen wenst u fijne feestdagen en een geweldig 2019!

Nieuws van Staatsbosbeheer

Stand van zaken interne maatregelen

Vorige maand is gestart met de uitvoering in de Engbertsdijksvenen. Daarbij gaat het om het verwijderen van berkenopslag en bomenkap aan de noord- en oostzijde van het natuurgebied. Aannemer Fuhler uit Emmen heeft deze opdracht gekregen en heeft inmiddels meerdere rupskranen draaien in het terrein. Op maandag 3 december heeft men zich laten informeren over de werkzaamheden door de aannemer en Staatsbosbeheer. Daarnaast vinden er begin 2019 diverse andere informatiemomenten plaats. Hieronder leest u meer.

Werkzaamheden opslag verwijderen en bomenkap in volle gang

Eind november is de aannemer aan het werk gegaan in het natuurgebied met het verwijderen van bosopslag en het verwijderen van delen van het bos. Dit betreft de volgende fase binnen het PAS-project Engbertsdijksvenen en omvat deze werkzaamheden:

- het verwijderen van ongeveer 767 hectare opslag over het gehele gebied;
- het verwijderen van delen van het bos, ongeveer 175 hectare in het (noord)oostelijke en noordwestelijke deel en
- het plaggen van kleine delen van de droge heide op een stuk van ongeveer 1 hectare aan de noordwestzijde van het gebied.

Vanwege de omvang en het broedseizoen, wordt de uitvoering in twee delen geknipt, van november 2018 tot maart 2019 en van september 2019 tot maart 2020.

Dit seizoen zullen de werkzaamheden zich met name richten op de noord- en oostzijde van het gebied. Na de zomer van 2019 zijn de kapwerkzaamheden en het plaggen aan het noordwestelijke deel ingepland.

Er werken meerdere kranen in het gebied. De werkweg is vrijgemaakt en na de jaarwisseling worden op locatie in het terrein de eerste stammen fijnge maakt tot houtchips. Deze houtchips worden gebruikt voor duurzame energieopwekking in Nederland.

Mocht u in het veld bepaalde delen bos of bomen aantreffen die zijn afgezet met lint, dan is dit bedoeld om deze bomen te sparen. In afstemming met de ecologen en diverse natuurkenners in het gebied is bepaald welke bomen of bosjes van waarde zijn om te behouden. Daarnaast zijn er ook markeringen in het veld voor mierenhopen die zijn beschermd.

staatsbosbeheer

Vervolgbeheer van groot belang

In de eerste fase is vorig jaar ca. 100 ha bosopslag tussen een deel van de Engbertsdijk en Krikkendijk verwijderd. Vanwege de uitlopers die uitgroeien op de afgezette stobben, is de aannemer dit najaar bezig geweest met vervolgbeheer. Deze uitlopers zijn opnieuw verwijderd om nieuwe bosvorming tegen te gaan. Een goed beheer na uitvoering van de werkzaamheden is voor Staatsbosbeheer van groot belang om te voorkomen dat het bos zich verder ontwikkelt. Daarom heeft de aannemer ook nu de opdracht om drie jaar na de kapwerkzaamheden alle uitlopers te verwijderen om zo nieuwe opslag te voorkomen. Na die periode zal Staatsbosbeheer zelf het beheer gaan voeren. De manier waarop dit gebeurt zal per terrein en situatie verschillen.

Welke gezichten ziet u in het veld?

De uitvoering van de kapwerkzaamheden ligt in handen van aannemer Fuhler. In het natuurgebied zijn diverse kraanmachinisten werkzaam op de (moeras)rupskranen en zijn medewerkers in de weer met trekkers met mulchfrees om de lichte ondergroei te verkleinen. Deze groep mensen wordt aangestuurd door Erik Groote die als uitvoerder is ingezet op dit project.

Daarnaast wordt er toezicht gehouden op het werk van de aannemer. Naast onze boswachters die nauw betrokken zijn bij het werk, wordt de directievoering en toezicht door BTL Advies verzorgd. Hieronder de mensen die u hiervoor in het veld kunt aantreffen en waar u eventueel terecht kunt met uw vragen.

Erik Groote is namens aannemer Fuhler werkzaam als uitvoerder en stuurt de mensen in het veld aan. Hij is nagenoeg dagelijks aanwezig in het veld en vaak te vinden op zijn elektrische quad, waar hij zich zonder CO2 uitstoot en geluidsoverlast van de ene naar de andere werklocatie verplaatst.

Ron Brummelhuis is namens BTL Advies werkzaam als technisch adviseur en in dit project ingehuurd als toezichthouder. Hij zal gedurende de gehele uitvoeringsperiode toezicht houden op het werk van de aannemer.

Jeffrey Willems is ook namens BLT Advies werkzaam in het gebied. Hij is ecooloog en wordt als toezichthouder ecologie ingezet om te controleren of de aannemer en de ecooloog die namens de aannemer is ingehuurd het werk op de juiste manier en volgens de natuurwetgeving uitvoeren.

Inloopbijeenkomst 3 december 2018 goed bezocht

Ruim 35 mensen zijn op maandag 3 december afgereisd naar de werkschuur in Kloosterhaar om zich te laten informeren over de werkzaamheden. Daarbij stonden aannemer Fuhler en Staatsbosbeheer de bezoekers zo goed mogelijk te woord. Men kon op de kaarten bekijken waar er gewerkt gaat worden en via welke rij- en transportroutes. Dit om het vrijkomend hout en houtsnippers te vervoeren naar de depotlocaties.

Werkzaamheden zuidelijk deel

Er was ook belangstelling voor het zuidelijk deel wat er dicht bij hun woning gaat gebeuren. Omdat deze opdracht alleen de kapwerkzaamheden betreft ten noorden van de Eerste Nieuwe Leidijk zal het zuidelijk deel in een volgende fase en na afstemming met de omwonenden aan de zuidzijde later in de tijd tot uitvoering komen.

Hoe informeren wij u verder?

We willen u de komende periode verder informeren over de werkzaamheden, onderzoeken en het proces rondom de planvorming van de overige interne maatregelen. We nodigen u van harte uit om deze bijeenkomsten bij te wonen.

- **Donderdag 24 januari snertwandeling**

Vanaf de werkschuur in Kloosterhaar starten we met onze ruim twee uur durende winterexcursie waar u wordt rondgeleid en nadien lekker kunt opwarmen onder het genot van een lekker bakje snert. Boswachter Jeroen Buunen neemt u deze middag mee het terrein in waar de kapwerkzaamheden plaatsvinden. Daar krijgt u uitleg over de uitvoering, hoe de aannemer het werk aanpakt en met welke machines er wordt gewerkt. U kunt zich hiervoor aanmelden door een mail te sturen naar engbertsdijksvenen@staatsbosbeheer.nl.

Tijdstip:	14.00—16.30 uur
Adres:	Werkschuur SBB, Dorpsstraat 1a, 7694 AA te Kloosterhaar

- **Donderdag 31 januari informatieavond interne maatregelen**

U wordt tijdens deze informatieavond op de hoogte gebracht van de voortgang van de kapwerkzaamheden en de lopende onderzoeken. Daarbij zal Piet Verdonschot als muggendeskundige een toelichting geven op de eerste monitoringsresultaten. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de maatregelen voor de volgende uitvoeringsfase zoals het dempen van sloten en het herstellen en aanleggen van een aantal kades en dammen (compartimenteren). Deze zijn voorzien ten behoeve van het herstel van het hoogveengebied. Ook nemen we u mee in onze zoektocht naar geschikte depotlocaties. Tevens is er die avond ruimte voor het stellen van vragen.

Tijdstip:	inloop 19.00 uur, start 19.30 uur
Adres:	Zaal Waaijer, Hardenbergerweg 275, 7679 VM te Langeveen

Welkom in de werkschuur!

U bent elke maandagmiddag welkom in de werkschuur van Staatsbosbeheer aan de Dorpsstraat 1a in Kloosterhaar.

Van 13.00 - 17.00 uur is Cleo Hubers (omgevingsmanager) aanwezig tijdens deze inloopmiddag om u als omwonende rond de Engbertsdijksvenen, als recreant of als belangstellende te ontvangen. In verband met de kerstvakantie is deze in 2019 weer vanaf 7 januari voor u open.

U bent van harte welkom met uw vragen en meer informatie te krijgen over het natuurherstel in de Engbertsdijksvenen. De koffie staat klaar!

Mocht u als direct omwonende vragen of wensen hebben over uw persoonlijke situatie dan kunt u dat bij ons kenbaar maken op onze inloopmiddagen of via de mail engbertsdijksvenen@staatsbosbeheer.nl.

Fijne feestdagen

Tot slot wensen we u prettige kerstdagen en een voorspoedig nieuwjaar! Een jaar waarin veel gaat veranderen in het landschapsbeeld van de Engbertsdijksvenen om het hoogveen verder te herstellen.

Bedankt voor het groeiende contact het afgelopen jaar en we hopen dit in 2019 samen met u voort te kunnen zetten.

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland

staatsbosbeheer

Vragen en informatie?

Heeft u vragen of wensen, wilt u informatie of maakt u zich zorgen en wilt u dit bespreken met Staatsbosbeheer? Dan kunt u terecht bij Jeroen Buunen of Cleo Hubers. Bezoek de inloopmiddag elke maandag van 13.00 – 17.00 uur in de werkschuur in Kloosterhaar.

Ook kunt u een bericht achterlaten via ons mailadres:

engbertsdijksvenen@staatsbosbeheer.nl

Jeroen Buunen
Boswachter publiek
Vragen over het natuurgebied
Engbertsdijksvenen
06-10 32 92 93

Cleo Hubers
Omgevingsmanager
Vragen over de interne herstelmaatregelen binnen
Engbertsdijksvenen
06-52 40 17 16

Overijssel is een prachtige omgeving om te wonen, werken en recreëren. Een groot deel van de gebieden met veel natuurwaarden is te vinden in de Natura 2000-gebieden. In en nabij de Natura 2000-gebieden ligt een stevige natuurherstelopgave.

Stikstof

Al jaren is er in natuurgebieden een overschot aan stikstof (ammoniak en stikstofoxiden). Dit heeft een negatief effect op kwetsbare natuur. Het Programma Aanpak Stikstof (PAS) moet er voor zorgen dat de hoeveelheid stikstof omlaag wordt gebracht en de effecten ervan worden verminderd. Hierdoor ontstaat ook ruimte voor economische ontwikkelingen voor onder andere de landbouw en de industrie.

De PAS-gebiedsanalyse en het beheerplan beschrijven het gebied, de natuurdoelen en gebiedsgerichte herstelmaatregelen die in en naast het natuurgebied moeten worden uitgevoerd om ruimte te geven aan natuur én economie.

Schadeloosstelling en grondverwerving

Eigenaren van gronden in het Uitwerkingsgebied Natura 2000 (gele gebieden op de kaart) worden schadeloos gesteld voor waardevermindering van grond en gebouwen. Hierbij wordt elke situatie afzonderlijk bekeken en wordt in overleg met de grondeigenaren gezocht naar een passende oplossing. Het is mogelijk om eigenaar van de grond te blijven en de schade uitgekeerd krijgen, maar het is ook mogelijk om de percelen te ruilen of verkopen. Er is altijd sprake van maatwerk. In de meeste gevallen zal pas een definitieve keus worden gemaakt als bekend is hoe groot de effecten van de maatregelen zijn en daarmee de bruikbaarheid van de percelen.

Meer informatie?

Kijk op: www.overijssel.nl/
Engbertsdijksvenen. Of neem contact op met Yvette van Wichen via planvormingengbertsdijksvenen@gmail.com.

